



Фондовий ринок (ПВ 14)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка і бізнес
Статус дисципліни	Вибіркова, цикл професійної підготовки
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити Загальна кількість: 120 годин Лекційних занять: 36 годин Практичних занять: 18 годин Самостійна робота студентів: 66 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік/модульна контрольна робота/ індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Дергалюк Марта Олексіївна, доцент кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент контактні дані: marta.derhaliuk@lil.kpi.ua Практичні/Семінарські: Дергалюк Марта Олексіївна, доцент кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент контактні дані: marta.derhaliuk@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	https://ecampus.kpi.ua/

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Становлення і поступовий розвиток ринкових відносин в Україні сприяє трансформації вже існуючих технологій функціонування фінансових, зокрема фондових ринків, які є однією з важливих складових ринкової економіки. Основу фондового ринку складають специфічні економічні відносини, що в основному полягають у купівлі/продажу довгострокових цінних паперів на визначеному економічному просторі при залученні і з урахуванням певним чином сформованої правової, технічної, економічної і податкової інфраструктури, яка постійно змінюється. Відбувається формування ринку, що потрібно для розміщення цінних паперів акціонерних товариств, які бажають фінансувати розширення своєї виробничої діяльності, і держави, яка, в свою чергу, розміщує на ринку державні цінні папери. Цивілізований організований ринок цінних паперів не тільки налагоджує відносини між емітентом та

інвестором, але й сприяє організації контролю і нагляду за фондовим ринком, зумовлює посилення процесу сек'юритизації фінансових відносин.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фондовий ринок» є формування у студентів системи знань, що дозволяють їм скласти об'єктивне уявлення про загальні засади функціонування фондового ринку, його структуру і принципи роботи учасників, нормативно-правове забезпечення, отримати системну інформацію про діяльність на фондовому ринку, особливості розвитку фондових ринків у різних країнах світу та Україні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є цінні папери, економіко-правове та інституційне середовище, в якому вони обертаються, та система регулювання фондового ринку.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

Загальні компетентності:

- Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (моральна свідомість, дотримання стандартів доброчесності на фінансових ринках).
- Здатність генерувати та реалізовувати нові ідеї в умовах ринкової економіки.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах ризику та невизначеності.

Фахові компетентності :

- Здатність ідентифікувати види цінних паперів, аналізувати їхні властивості та функції.
- Здатність застосовувати методи оцінки вартості та прибутковості цінних паперів.
- Здатність аналізувати інфраструктуру фондового ринку та взаємодію його учасників.
- Здатність оцінювати ризики та дохідність фінансових інструментів.
- Здатність застосовувати методи фундаментального і технічного аналізу для прийняття інвестиційних рішень.
- Здатність формувати інвестиційний портфель та обґрунтовувати стратегії довгострокового інвестування.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:

ПРН Уміти аналізувати функціонування первинного та вторинного ринків цінних паперів, індикаторів (індексів, рейтингів) та інфраструктури фондового ринку.

ПРН Уміти визначати ризик і прибутковість інвестицій у цінні папери, оцінювати їх доцільність та володіти методами фундаментального та технічного аналізу ринку цінних паперів.

ПРН Уміти формувати й управляти довгостроковим портфелем цінних паперів з урахуванням теперішньої та майбутньої вартості.

ПРН Знати особливості функціонування інститутів спільного інвестування та перспективи розвитку фондового ринку України.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Економічна теорія, історія економічної думки, фінансова аналітика, потенціал та розвиток підприємства.

Постреквізити. Потенціал та розвиток підприємства, організація власної справи, бізнес-планування, інвестування.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна характеристика ринку цінних паперів.

Тема 1. Введення в курс. Формування і значення фондового ринку України. Тема 2. Основні види і властивості цінних паперів, їх класифікація та роль в умовах ринкової економіки. Тема 3. Акціонерний капітал. Тема 4. Облігації на ринку цінних паперів. Тема 5. Застосування векселів в економіці. Тема 6. Сертифікати . Тема 7. Опціонні контракти. Тема 8. Ф'ючерсні та форвардні контракти.

Розділ 2. Складові частини ринку цінних паперів.

Тема 9. Первинний ринок цінних паперів. Тема 10. Вторинний ринок цінних паперів. Тема 11. Біржові індекси та рейтинги цінних паперів. Тема 12. Інфраструктура фондового ринку. Тема 13. Ризик і

прибутковість на ринку цінних паперів. Тема 14. Оцінка доцільності інвестицій в цінні папери. Тема 15. Інститути спільного інвестування. Тема 16. Формування довгострокового портфелю цінних паперів. Теперішня і майбутня вартість цінних паперів. Тема 17. Фундаментальний і технічний аналіз цінних паперів. Тема 18. Проблеми подальшого розвитку ринку цінних паперів України.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Фондовий ринок: підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К., 2016. 686 с.
2. Коваленко Ю.М., Ковернінська Ю.В. Фінансовий ринок : підручник: у 2 т. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 830 с.
3. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Strategija_financovogo_sektoru_ua.pdf
4. Трусова Н. В., Нестеренко С. А., Якушева І. Є. Фінансовий ринок: навч. Посібн. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с.
5. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. / Рамський А. Ю., Жукова Ю. М., Обушний С. М. - Київ : Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2021. - 227 с.
6. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: Підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2017. 632 с 12. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник. Національний університет "Кієво-Могилянська академія". - Київ: НаУКМА, 2022. - 205с.
7. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку : URL : <http://www.nssmc.gov.ua>
8. Фондовий ринок : підручник : у 2 кн. / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін.; за ред. В. Д. Базилевича ; Київ. нац. ун-т і м. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2015. –621 с.
9. Фондовий ринок : практикум : Навч.посіб. / За ред. В. Д. Базилевича. - К., 2017. - 718 с.
10. Фондовий ринок: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Дергалюк М. О. – Електронні текстові дані (1 файл: 987.58 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 99 с.

Додаткова література

1. Марценюк О.В. Недержавне пенсійне страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку. The scientific heritage. 2020. № 46. Vol. 8. С. 45-55. URL: <http://tsh-journal.com/wp-content/uploads/2020/05/VOL-8-No-46-46-2020.pdf>.
2. Третякова О.В., Харабара В.М., Грешко Р.І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 103–107. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2020/20.pdf
3. Селіванова К.В., Ключко Л.А. Фондовий ринок в Україні: проблеми та основні напрями їх вирішення. Молодий вчений. 2020. № 4. С. 352–355. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2020/4/73.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі <http://www.me.gov.ua/>.
5. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» №3480-IV від 23 лютого 2006 року : станом на 01 січня 2013 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> .
6. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів» від 30.10.96 р. № 448/96-ВР. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України SMIDA. [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://smida.gov.ua>.
8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>.

9. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Українська фондова біржа. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://ukrse.com.ua>.
11. Фондовая система Wallstreet - on-line проект для фондового рынка. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.wallstreet.com.ua/about.php>

Навчальний контент

5.Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичного (запитального) — бесіда; та акроматичного (викладацького) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування студентам потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Уміти аналізувати функціонування первинного та вторинного ринків цінних паперів, індикаторів (індексів, рейтингів) та інфраструктури фондового ринку.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.
ПРН 2. Уміти визначати ризик і прибутковість інвестицій у цінні папери, оцінювати їх доцільність та володіти методами фундаментального та технічного аналізу ринку цінних паперів.	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Календарний контроль: перша та друга атестація Підсумковий контроль - екзамен
ПРН 3. Уміти формувати й управляти довгостроковим портфелем цінних паперів з урахуванням теперішньої та майбутньої вартості.	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	
ПРН 4. Знати особливості функціонування інститутів спільного інвестування та		

перспективи розвитку фондового ринку України.		
---	--	--

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять, модульний контроль.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
Розділ 1. Загальна характеристика ринку цінних паперів						
1	Тема 1. Введення в курс. Формування і значення фондового ринку України.	2	1	2	Л: Вступ до курсу. Роль фондового ринку. Інструменти фондового ринку й ризик. Значення й найважливіші функції ринку цінних паперів. Структура фондового ринку. Учасники ринку цінних паперів. Розвиток ринку цінних паперів України. (2). ПЗ:Формування знань про фондовий ринк та його еволюцію. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
2	Тема 2. Основні види і властивості цінних паперів, їх класифікація та роль в умовах ринкової економіки.	2	1	2	Л: Поняття цінного папера. Групи цінних паперів. Види цінних паперів за функціональним навантаженням. Цінні папери за суб'єктами. Цінні папери за ступенем ліквідності. Цінні папери іменні й на пред'явника. Цінні папери за способом обігу на ринку. Фундаментальні властивості цінних паперів. (2). ПЗ: Аналіз основних видів та властивостей цінних паперів. (1).	Н: аналітичні завдання, робота в малих групах дискусія. О: індивідуальне, опитування
3	Тема 3. Акціонерний капітал.	2	1	2	Л: Загальні ознаки та функції ринків власного капіталу. Акціонерне товариство й акції. Види акцій. Значний і контрольний пакети акцій. Види ціни на акції. Доходи акціонерів. Корпоративні операції з акціями. Розміщення акцій при їх емісії. Придбання товариством власних акцій. Акціонерні товариства публічного типу та приватного тип. Міжнародний і євроринок акцій. (2) ПЗ: Визначення вартості акцій і їх економіко-статистичних показників. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
4	Тема 4. Облігації на ринку цінних паперів.	2	1	2	Л: Визначення облігацій. Ціни на облігації. Основні види облігацій. Ціна та прибутковість облігацій. Конвертовані	Н: аналітичні завдання.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					облігації. Іпотечні облігації. Позитивні якості й недоліки різних видів облігацій. Порядок емісії облігацій підприємств в Україні. Державні облігації. Операції РЕПО. Облігації місцевих позик. Казначейські зобов'язання України. Єврооблігації. ПЗ: Визначення вартості й прибутковості облігацій. (1).	О: індивідуальне
5	Тема 5. Застосування векселів в економіці.	2	1	2	Л: Значення вексельного обігу. Законодавча база застосування векселів в Україні. Основні властивості векселя як цінного папера. Випуск і обіг простих векселів. Випуск і обіг переказних векселів. Особливості обігу векселів. Операції банків з векселями. Форфейтинг. Комерційні папери. Векселя Державного казначейства України. Оформлення податкових векселів при митних операціях. Особливості обігу векселів в Україні. (2). ПЗ: Визначення властивостей та особливостей обігу векселів в Україні. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
6	Тема 6. Сертифікати.	2	1	3	Л: Основні поняття про сертифікати. Передплатні сертифікати, варанти. Ощадні, депозитні сертифікати. Випуск і обіг інвестиційних сертифікатів. Іпотечні сертифікати й сертифікати фонду операцій з нерухомістю. Інші види сертифікатів. (2). ПЗ: Визначення основних видів сертифікатів. (1).	Н: аналітичні завдання. О: тестування, індивідуальне
7	Тема 7. Опціонні контракти.	2	1	3	Л: Строковий ринок і деривативи. Визначення та властивості опціонних контрактів. Інвестиційні стратегії з опціонами. Цілі учасників ринку опціонів. Біржова торгівля опціонами. Комісійні платежі. Опціони на біржові індекси. Розрахунок ціни опціону. Деякі правила безпеки при операціях з опціонами. Український ринок деривативів (2). ПЗ: Особливості розрахунку ціни опціону. Визначення правил безпеки при операціях з опціонами. (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
8	Тема 8. Ф'ючерсні та	2	1	3	Л: Основні визначення. Операції з ф'ючерсними контрактами. Поняття	Н: аналітичні

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
	форвардні контракти.				базису. Фінансові ф'ючерси. Ф'ючерси на біржові індекси. Ф'ючерсні стратегії. Учасники ф'ючерсних операцій. Український ринок ф'ючерсних контрактів. Основні визначення форвардних контрактів. Арбітражні форвардні операції. Хеджування за допомогою форвардної операції. (2). ПЗ: Визначення форвардної ціни. Визначення відмінностей між ф'ючерсними й форвардними контрактами. (1).	завдання. О: індивідуальне
Розділ 2. Складові частини ринку цінних паперів						
9	Тема 9. Первинний ринок цінних паперів.	2	1	3	Л: Первинний ринок цінних паперів. Визначення й класифікація ринку цінних паперів. Професійна діяльність на ринку цінних паперів. Первинний ринок і первинне розміщення цінних паперів. Інвестори на фондовому ринку. Інвестиційні банки й андеррайтинг. Процедури емісії акцій в Україні. (2) ПЗ: Особливості та значення первинного ринку цінних паперів. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
10	Тема 10. Вторинний ринок цінних паперів .	2	0	3	Л: Основні визначення. Концепція чотирьох ринків. Два типи ринкових структур. Фондова біржа. Види замовлень на фондових біржах. Котирування цінних паперів. Організація біржових торгів.	
11	Тема 11. Біржові індекси та рейтинги цінних паперів .	2	1	3	Л: Характеристики біржових індексів. Основні види індексів. Українські фондові індекси. Рейтингова оцінка цінних паперів. (2). ПЗ: Основні світові та українські фондові індекси. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
12	Тема 12. Інфраструктура фондового ринку.	2	0	2	Л: Тема 12. Інфраструктура фондового ринку. Інфраструктурні учасники ринку цінних паперів. Кліринг і розрахунки по угодах із цінними паперами. Депозитарна діяльність. Реєстраторська діяльність. Національний депозитарій України. Кастодіальна діяльність. Комерційні банки на ринку цінних паперів.	
13	Тема 13. Ризик і прибутковість на ринку цінних паперів.	2	1	3	Л: Поняття ризику. Аналіз ризику по цінних паперах. Систематичний і несистематичний ризику. Диверсифікація. Модель оцінки	Н: аналітичні завдання. О:

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					капітальних активів (МОКА). Визначення необхідного рівня прибутковості (дисконтної ставки). Розрахунок і аналіз відносних ризиків. (2). ПЗ:Розрахунок і аналіз прибутковості та ризиків. (1).	індивідуальне
14	Тема 14. Оцінка доцільності інвестицій в цінні папери .	2	1	3	Л: Визначення періоду (строку) окупності. Визначення середнього балансового прибутку. Визначення чистої теперішньої вартості. Визначення внутрішньої норми прибутковості. Визначення індексу рентабельності. Аналіз чутливості інвестиційного проекту. Інвестиційне консультування. (2). ПЗ: Визначення основних методик оцінки доцільності інвестицій. (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
15	Тема 15. Інститути спільного інвестування.	2	1	3	Л: Основні визначення. Історія виникнення фондів. Хеджфонди як фінансові посередники й інвестиційні інститути. Інвестиційні фонди й компанії в Україні. Інститути спільного інвестування та їх види. Венчурні фонди. Корпоративні та пайові інвестиційні фонди. Емісія й обіг цінних паперів інститутів спільного інвестування. (2). ПЗ:Визначення основних інститутів спільного інвестування в Україні. (1) .	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
16	Тема 16. Формування довгострокового портфелю цінних паперів. Теперішня і майбутня вартість цінних паперів.	2	1	3	Л: Прості й складні відсотки при фінансових обчисленнях. Теперішня та майбутня вартість. Процес компонування. Фінансові розрахунки при аннуїтетних платежах. ПЗ: Визначення прибутковості операцій. Номінальна, реальна й ефективна ставки прибутковості, ставки дисконту. Формування стратегії інвестування. Вибір цінних паперів залежно від ступеню ризикованості та рівня доходності.(1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
17	Тема 17. Фундаментальний і технічний аналіз цінних паперів. Фундаментальний аналіз інвестиційної ситуації.	2	0	2	Л: Аналіз фондового ринку. Фундаментальний і технічний аналіз цінних паперів. Фундаментальний аналіз інвестиційної ситуації. Аналіз акцій та фондів. Інструментарій технічного аналізу. (2).	

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
18	Тема 18. Проблеми подальшого розвитку ринку цінних паперів. Кризи на корекції на ринку.	2	0	2	Л: Конкурентоспроможність фондового ринку України. Податкове стимулювання фондового ринку. Політика щодо інвесторів та емітентів. Побудова інфраструктури фондового ринку. Інформаційна прозорість фондового ринку. Підготовка фахівців з питань фондового ринку. Система ефективного регулювання ринку. Розвиток законодавства про фондовий ринок України. (2).	
18	Розрахункова робота			10	ПЗ: захист РР	
18	Модульна контрольна робота		2	4	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
18	Залік		2	6	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
Всього		36	18	66		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи написання РР. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 66 год. Для студентів освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» індивідуальні завдання передбачені у вигляді розрахункової роботи (РР). Кожен студент має самостійно підготувати теоретичні складову та практичну (розв'язання задач).

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	46	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	10	Виконання індивідуального завдання в формі розрахункової роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та норми поведінки. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, частина рейтингу здобувача формується через участь у заходах на практичних заняттях, а саме за участі у виконанні ситуаційних завдань, аналізі проблемних ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття знижує можливість здобувача отримати рейтингові бали. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Заохочувальні та штрафні бали. Заохочувальні бали здобувач може отримати за участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни або за поглиблене вивчення окремих тем, результати якого представлені у вигляді наукових тез, наукової статті тощо. Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Правила зарахування індивідуальних завдань. Авторське виконання завдання, обґрунтованість основних положень, достовірність використання інформаційно-методичного апарату, аргументований захист отриманих результатів та висновків.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконанням завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролю результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти питання, яке стосується процедури контрольних заходів та їх результатів.

У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою, визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Академічна доброчесність. При оцінювання робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття в межах тематики дисципліни, що включають відвідування науково-практичних заходів, зустрічей з представниками бізнесу, тренінгів та вебінарів. Для опанування і поглиблення практичних навичок можуть бути запрошені фахівці та професіонали сфери державного управління, оборони, промисловості, постачання електроенергії, інформації та зв'язку, послуг тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання завдань по практичних заняттях; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на практичних заняттях (має 56 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (2 бали x18).

Розрахунок за одну відповідь:

2- активна робота, повні відповіді під час опитування;

1.5 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;

1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;

0 пасивність

2. Опрацювання аналітичних навчальних завдань: аналітичні, навчальні завдання, у тому числі, виконані під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання – має 20 балів).

Розрахунок за одне завдання:

5 балів – якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені;

4 балів – наявні певні недоліки у виконанні завдання, які суттєво не впливають на його результат;

3 бали – завдання виконано з неточностями, що мають вплив на обґрунтування результату;

0 балів – завдання не виконане

8.1.2. Модульна контрольна робота (має 20 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (10 балів) та контрольна робота 2 (10 балів).

Розрахунок балів за одну контрольну роботу:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 9..10 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями –7..8 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 5..6 балів;

– «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0..4 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.3. Розрахункова робота (має 24 балів).

Розрахунок балів за виконання розрахункової роботи:

- 23-24 балів – розрахункову роботу виконано у повному обсязі з належним аналізом та обґрунтуванням отриманих даних;
- 22-23 балів – розрахункову роботу виконано у повному обсязі з незначними помилками, які суттєво не впливають на її результат;
- 18-21 балів – розрахункову роботу виконано з помилками, які мають вплив на її результат, обґрунтування та висновки;
- 14-17 балів – розрахункову роботу виконано не у повному обсязі, є грубі помилки у розрахунках, отримані дані не обґрунтовано;
- 0 балів – розрахункову роботу не зараховано, наявний плагіат, дублювання з іншими роботами або розрахункову роботу не виконано

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

- 7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;
- 14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Заліковий білет містить чотири завдання, які оцінюються у 76 балів.

Кожне запитання оцінюється з 19 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 17 - 19 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 14...16 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 11...13 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
РР не зараховано	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік рекомендованих питань для підготовки до проходження семестрового контролю:

1. У чому полягає документарний характер цінних паперів?
2. У чому виявляється конкуренція між ринками?
3. У чому виражається різниця між іменними цінними паперами й паперами на пред'явника?
4. Фундаментальні властивості цінних паперів.
5. Цілі емісії цінних паперів.
6. У чому полягає ліквідність цінних паперів?
7. Різниця між первинним і вторинним ринками.
10. Основна відмінність ринку грошових ресурсів від ринку боргових інструментів.
11. Що таке ринок спот і терміновий ринок цінних паперів?
12. Основні функції ринку інструментів власності.
13. Чому акції називають інструментами власності?
14. В чому полягає перерозподільна функція ринку акцій?
15. Яке визначення акціям надано в Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок»?
16. Які акції можуть випускати акціонерні товариства публічні та акціонерні товариства приватні?
17. Які права мають власники простих акцій?
18. У чому полягають основні відмінності між простими та привілейованими акціями?
19. У чому полягає різниця між ринковою ціною й балансовою вартістю акцій?
20. Які основні чинники впливають на ринкові ціни акцій?
21. Що таке емісійна ціна акцій?
22. Особливості обігу акцій акціонерних товариств.
23. Вплив дроблення акцій на статутний фонд акціонерного товариства?
24. Що таке консолідація акцій?
25. Чим відрізняються відкрите й закрите розміщення акцій?
26. Яке визначення облігаціям надано в Законі «Про цінні папери та фондовий ринок»?
27. Які права має власник облігації?
28. Від яких основних факторів залежить ринкова ціна облігацій?
29. Чим відрізняються купонні облігації від безкупонних?
30. У чому полягають відмінності між забезпеченими й незабезпеченими облігаціями?
31. Особливості конвертованих цінних паперів.
32. Хто має право випускати облігації місцевих позик?
33. Хто може випускати структуровані іпотечні облігації?
34. Чим може займатися спеціалізована іпотечна організація?
35. Яким законодавством регулюється вексельний обіг в Україні?
36. Основні властивості векселя.
37. У чому полягають основні відмінності простого і переказного векселів?
38. Що таке акцепт векселя і хто його виконує?
39. Що таке протест векселя?
40. Умови оплати векселя.
41. Види сертифікатів.
42. Що таке сертифікат цінного папера?
43. Як обертаються банківські ощадні сертифікати?
44. Якими нормативними документами регулюється український ринок деривативів?
45. Яка відмінність між опціонами пут і кол?
46. Що таке ціна виконання і коли вона встановлюється?
47. Що таке внутрішня й зовнішня вартість опціону?
48. Цілі покупців опціонів.
49. Яким чином здійснюється торгівля опціонами?
50. Що таке ціна опціону й від яких факторів вона залежить?
51. Що таке відкрита позиція при операціях з опціонами?
52. У чому полягають основні відмінності ф'ючерсного контракту від опціонного?

53. Що таке довгі та короткі позиції?
54. За рахунок чого утворюється прибуток учасників ф'ючерсної торгівлі?
55. Що таке базис?
56. Особливості фінансових ф'ючерсів.
57. Яким законодавством регулюється український ринок ф'ючерсних контрактів?
58. Що таке міжринковий спред?
59. Що таке індексний ф'ючерс?
60. Що таке коротка й довга позиція за форвардним контрактом?
61. На підставі чого визначається форвардна ціна?
62. Цілі первинного та вторинного ринків цінних паперів.
63. Які види діяльності на ринку цінних паперів можуть виконувати професійні посередники?
64. Хто може виконувати професійну діяльність на ринку цінних паперів?
65. Що таке андерайтинг?
66. Що таке комісійна діяльність по цінних паперах?
67. Що таке комерційна діяльність по цінних паперах?
68. Порядок емісії акцій публічними акціонерними товариствами.
69. Що таке лістинг і як він проводиться?
70. Чим відрізняються ринкове й лімітоване замовлення?
71. Що таке касові й термінові угоди?
72. Чим відрізняються фіксинг і мультифіксинг?
73. Які основні особливості мають комп'ютерні ринки?
74. Які основні чинники впливають на формування ринкового курсу акцій?
75. Види фондових індексів.
76. Що таке базисний індекс.
77. Які українські фондові індекси ви знаєте?
78. Які існують фінансові інструменти на фондові індекси?
79. Інфраструктурні учасники фондового ринку.
80. Основні функції клірингу й розрахунків на ринку цінних паперів.
81. Основні функції депозитарію.
82. Ризик інвестицій у цінні папери.
83. Як визначається необхідна ставка прибутковості?
84. Що таке диверсифікованість?
85. Прийоми зниження рівня ризику.
86. Як співвідношення власного й позикового капіталу впливає на рівень ризику емітента облігацій?
87. Що таке інформаційна ефективність фінансового ринку?
88. Яким чином впливає збільшення прогнозованого темпу інфляції (за інших рівних умов) на номінальні та реальні ставки прибутковості?
89. Критерії ефективності інвестицій.
90. Як визначається період окупності інвестиційного проекту?
91. Як визначається чиста наведена (теперішня) вартість інвестиційного проекту?
92. Що таке спільне інвестування?
93. Назвіть основні відмінності між відкритими та закритим інвестиційними фондами?
94. Які бувають інститути спільного інвестування?
95. Що таке венчурний фонд?
96. У чому полягають особливості організації та діяльності пайового інвестиційного фонду?
97. Чим відрізняється теперішня вартість майбутнього доходу від його номінальної величини?
98. Реальна ставка прибутковості?
99. Які види аналізу ринку можуть бути найефективнішими?
100. Що таке фундаментальний аналіз цінних паперів?

Рекомендованими є курси, пов'язані з дисципліною на платформах:

<https://prometheus.org.ua/coursera/>

<https://www.ed-era.com/courses/>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доц. кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доц. Дергалюк М.О..

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 23.06.25)

Погоджено Методичною радою факультету (протокол № 11 від 30.06.25)